

Their testimony is divided

נחלקה עדותן –

OVERVIEW

According to both רשב"א and ב"ה agree that if two sets of עדים offer contradictory testimony; one set claimed that he borrowed a מנה and the other claimed he borrowed מאתיים, the rule is עדותן קיימת since מנה is כלל and מאתיים is פרט. However if in one set of עדים, one עד said מנה and the other said מאתיים, then ב"ה maintains נחלקה עדותן and it is not valid (and ב"ה maintains it is valid).¹ תוספות explains the difference according to ב"ה between one עד and two עדים.

תוספות asks:

הקשה רבינו יצחק בן אשר לבית שמאי דאמרי בכת אחת נחלקה עדותן –

The ריב"א has a difficulty; according to ב"ה who maintain that by one set of עדים (where one עד says מנה and the other מאתיים), their testimony is divided -

דחשיבי להו עדות מוכחשת² ואפילו³ בב' כתי עדים נמי תבטל עדותן⁴ –

For ב"ה considers them as contradictory witnesses, so even by two sets of עדים their testimony should be nullified -

דהוי נמצא אחד מהן קרוב או פסול עדותן בטלה⁵ אפילו הן מאה⁶ –

For it is similar to a case where one of the witnesses turns out to be a relative or unfit to testify, where the rule is that their testimony is voided, even if there were a hundred witnesses, but one קרוב ופסול nullifies the entire testimony -

כדאמר בפרק קמא דמכות (זף,ה,ב) –

As the משנה states in the first פרק of מכות.

¹ The logic of ב"ה is that the testimony of the עדים is precise; the ע"א who says מנה means מנה and not מאתיים, the ע"א who says מאתיים means מאתיים and not מנה. Therefore one of these עדים is a liar and is completely disqualified. There remains only one עד (let us assume the עד of מנה). One עד is not believed to be מוציא ממן [ב"ה however maintains that the עדים are not precise and מנה does not exclude מאתיים and מאתיים does not exclude מנה, therefore they can be combined for a מנה.] When there are two עדים, however, then even though one עד is lying and פסול, there still remains another עד (let us again assume the עד of מנה) which is כשר, therefore there is a debt of at least a מנה.

² One of the עדים is a liar.

³ Others amend this to read אפילו (instead of ואפילו).

⁴ תוספות does not ask that it should be בטל since it is זא"ז where the entire עדות of both כות is void. That would be in a case where (for instance) one עד claims he owes money and the other עד claims he does not owe, then since we do not know which עד is telling the truth, we nullify both עדות. However, here no matter which עד is lying there still is a debt of (at least) a מנה in any event. Therefore תוספות question is based on נמצא א' מהן קרוב או פסול. See following footnote # 5 & 6.

⁵ We do not say, ignore the פסול או קרוב, there are other כשרים, but rather since they all came to testify, one פסול invalidates all the כשרים.

⁶ Similarly here too, there are four עדים (two כתי עדים), one עד is certainly lying (according to ב"ה) and therefore פסול! פסולים! how can we accept the עדות of the other עד when part of the עדות (of four) are פסולים!

answers: תוספות

ואומר רבינו יצחק דלאו פירכא היא דמצינו למימר דבית שמאי כרבי יוסי סבירא להו –

And the ר"י answers that it is not a refutation, for we can say that ב"ש agrees with ר' יוסי –

דאמר התם במה דברים אמורים בדיני נפשות אבל בדיני ממונות תתקיים העדות בשאר⁷ –

Who maintains there (in מכות); when does this rule apply (that נמצא א' מהן קרוב או that נמצא א' מהן קרוב או (פסול עדותן בטילה only by capital cases, however by monetary cases even if נמצא א' מהן קרוב או (א) the testimony is valid, for we say, let the testimony be established by the remaining witnesses who are not פסולים or קרובים –

והכי הלכתא דפסיק רב נחמן כוותיה⁸ –

And this is the law for ר"נ ruled like ר"י that by דיני ממונות we say בשאר תתקיים העדות בשאר –

ואפילו לרבי⁹ נמי מצי למימר דהכא¹⁰ מצי מיירי כגון דאתו למיחזי¹¹ –

And even according to רבי we can also say, that here we are discussing a case where they came to see but not to testify –

ואפילו אתי לאסהודי הני מילי –

And even if they came to testify, we can differentiate that when do we say that נמצא א' מהן קרוב או פסול עדותן בטילה only –

כי מסייעי אהדדי הוא דאמר נמצא אחד מהן קרוב או פסול עדותן בטלה¹² –

When they are assisting each other, then we say נמצא א' מהן קרוב או פסול עדותן בטלה –

אבל הכא דהא מכחשי אהדדי¹³ לא:

However here were they contradict each other, we do not say נמצא א' מהן קרוב או פסול עדותן בטלה.

SUMMARY

The ב"ש who agree that by כתי עדים there is a debt of a מנה (even though that by

⁷ Similarly here even though one כתי is פסול, nevertheless the other כתי is כשר, so there is a כשר which claims that there is a debt of (at least) a מנה.

⁸ In our texts in א, ו, א, it states מס' מכות רבי הלכה כרבי (ר"י not like א"). Others therefore amend the text here to read, ואפילו לרבי נמי דפסק רב נחמן כוותיה מצי למימר.

⁹ נמצא א' מהן קרוב או פסול עדותן בטילה the rule is דיני ממונות (א, ו) that even by רבי maintains there.

¹⁰ The אמר הגהות הב"ח amends this to read דהכא מיירי (deleting the word מצי).

¹¹ means that both כתי עדים were not appointed witnesses for the transaction; they merely happened to be there. The rule of נמצא א' מהן קרוב או פסול עדותן בטילה is only if they observed as witnesses [and at that point one of them was a פסול, but] not if they were merely there as onlookers. Therefore even though they are now coming to testify, there is no פסול of פסול או קרוב א' מהן קרוב או פסול, since when they saw it, it was not as witnesses.

¹² When the witnesses are all in agreement with each other, their testimony is like one, therefore we say that if a part of that testimony is void (because one עד is a פסול), everything is voided. See 'Thinking it over'.

¹³ We cannot consider these two כתי עדים testifying, as one כתי, since they contradict each other, therefore the כתי of one has no effect on the other כתי.

'א it is an מוכחשת (עדות מוכחשת), is because they agree with ר' יוסי that there is no דין of פסול or alternately even if there is, nevertheless it is נמצא because either they were merely onlookers or (even if they were appointed witnesses, nevertheless) since they contradict each other, the rule of נמצא does not apply.

THINKING IT OVER

Why is the דין of פסול או פסול נמצא א' מהן קרוב applicable only if they came to testify but not if they were merely onlookers?¹⁴ Similarly, why does it not apply¹⁵ if they are contradicting each other?¹⁶

¹⁴ See footnote # 11.

¹⁵ See footnote # 12.

¹⁶ See סוכ"ד אות מג and נח"מ.